

Broberg: Det ærede 2det Medlem for 5te Kreds (Tesdaorf) fremsatte en Udtalelse gaaende ud paa, at man ude i Brugsforeningerne sloges med Drikkeriet. Det er en gammel Traver, men den er ikke bleven mere sand, fordi den er gammel, tværtimod, den er bleven mere usand. Det er en Kendsgerning, at hvis der har været noget saadant i Brugsforeningerne, er det i en ganske overordentlig forsvindende Grad Tilfældet nu. Nej, der er andre Sparekasser end Brugsforeningerne, som den højtærede Konseilspræsident nævnedes, hvor det er værre. — Naar jeg bad om Ordet, var det egentlig for at nævne dette, at det er for mig en ganske mærkværdig Tendens, der er i dette Forslag, til at specialisere ud Brugsforeningerne og, som det synes mig, komme lidt nær ind paa den Foreningsfrihed, som Grundlovens § 87 jo dog hjemler vort Samfund. At man anvender to Sider for at motivere, paa hvilken Maade en Brugsforening skal holde sin Generalforsamling, med hvilken Majoritet dens Beslutninger skulle vedtages, er ganske ejendommeligt. Jeg vil haabe, at det i det Udvalg, som bliver nedsat, vil blive taget under Overvejelse, om det dog er rigtigt saa indgaaende at beskæftige sig med Foreninger, som have til Formaal ikke at lave Drikkeri, men at skabe sine Medlemmer økonomisk bedre Vilkaar. Forholdene ere endogsaa efter Forslaget førte dertil, at en Købmands Kunder i Forbindelse med fanatiske Afholdsmænd kunne vedtage, at en Brugsforening, som kun udleverer Varer til sine egne Medlemmer, ikke maa gøre dette i Fremtiden, men altsaa skal stoppe efter 5 Aars Forløb. Og hvad saa? Saa skulle disse Foreningsmedlemmer gaa hen til Købmanden og købe deres Sprut hos ham. Jeg synes dog, det er lidt lovlig stift. Et beskedent Ændringsforslag i Folketinget, som gik ud paa at stille Købmænd og Brugsforeninger lige, afviste man. Jeg synes, at man kunde naa til at sige, at de skulle behandles ens. Jeg har ikke noget imod, at Brugsforeningerne, naar Kommunerne vedtage: Vi ville ikke have Spiritusudsalg i vore Købmandsforretninger, da ogsaa skulle stoppe op dermed, men at gøre Foreninger, som kun uddele Varer til deres egne Medlemmer, til en Pariakaste, der ikke maa nyde samme Ret som andre i Sognet boende, er for hasarderet. Dette Forhold haaber jeg, Udvalget vil tage under Overvejelse og faa ændret. Det undrer mig overhovedet ganske overordentligt, at det har kunnet vinde Flertal i det andet Ting.

Pagh: Under de foreliggende Omstændigheder er der vel ikke nogen Udsigt til, at dette Lovforslag selv med den bedste Villie kan blive fremmet i denne Rigsdagssamling. Jeg beklager, at det er Forholdet, men hvis der er Tale om noget Ansvar i den Henseende, vil det dog ikke med nogen som helst Føje kunne lægges paa dette Ting. Fire Aar var Ædruelighedskommissionen om at udarbejde Forslag til Beværternæringens Ordning, og i tre Aar har Folketinget haft denne Sag. Nu kan der jo, som jeg før bemærkede, ikke godt blive Tale om at blive færdig med Sagen i denne Rigsdagssamling, men jeg vil da haabe, at det maa lykkes i den næste, og jeg vil benytte Lejligheden til at lægge ikke alene den høje Regering; men ogsaa begge Rigsdagens Ting paa Sinde, at det er et Spørgsmaal, som nu maa have sin Afgørelse; i over 20 Aar har det staaet paa Dagsordenen; mange Interesser ere knyttede til den Maade, hvorpaa denne Sag endelig ordnes. Maatte jeg nævne et Forhold, som f. Eks. særlig er uheldigt; det er dette, at for Øjeblikket er det ikke muligt i Købstæderne at faa Tilladelse til at drive et egentligt Hotel. Lovgivningsmagten vedtog i 1906 under Hensyn til, at der vilde komme et Lovforslag om Beværternæring, en Bestemmelse, der indskrænkede den daværende fri Adgang til at kunne løse Borgerskab paa Gæstgiveri i Købstæderne derhen, at man kun kunde løse Bevilling til at drive Hotel, som udelukkende maatte beværte de rejsende. Men Hoteller af den Natur have jo slet ingen Fremtid, de kunne overhovedet ikke eksistere. Nu er der det mærkelige Forhold, at medens det foreliggende Lovforslag saavel som den nævnte tidligere vedtagne indskrænkende Bestemmelse have til Hensigt at fremme Ædrueligheds- og Afholdsbevægelsen, har denne Bestemmelse netop vanskeliggjort, at der kan oprettes Afholdshoteller i Købstæderne. Det viste sig efter Forløbet af et Aar eller to, at vi ikke kunde faa Beværtningsreformen gennemført, og den Lov, jeg talte om, blev altsaa forlænget med — jeg husker ikke, om det var et eller to Aar til. Det viste sig igen ikke at være tilstrækkeligt, og forleden blev vi enige om at forlænge den midlertidige Lov til 1. Januar 1911. Der foreligger jo nu en Mulighed for, at vi kunne faa selve Reformen gennemført inden Udgangen af indeværende Aar, og jeg skal slutte med at udtale Ønsket om, at det maa ske.